

Čís. 515.

Kdo uzavírá smlouvu pro společnost s o. r. dříve, než byla zapsána do rejstříku, zjednává pro společnost, bude-li zapsána, smluvní nároky dle zásad o nezmocněném jednatelství.

(Rozh. ze dne 11. května 1920, Rv I 219/20.)

Žalující odštěpný závod vídeňské společnosti s r. o. uzavřel dne 9. července 1919 svým jednatelem se žalovaným majitelem domu nájemní smlouvu, již najal od 1. srpna 1919 řadu místností ku provozu továrny. K nastěhování žalující, jež mělo se státi dne 17. srpna 1919, však tohoto dne nedošlo, ježto najaté místnosti nebyly toho času ještě volny. Místnosti byly žalující firmě odevzdány teprve dnem 30. září 1919. Žalující odštěpný závod, jenž byl v tuzemsku zapsán do rejstříku dne 19. září 1919, domáhal se žalobou, podanou dne 27. listopadu 1919, náhrady škody, jež mu byla způsobena opožděným odevzdáním najatých místností. Procesní soud prvé stolice žalobě vyhověl, shledav zavinění na straně žalovaného a příčinnou souvislost se způsobenou škodou. Žalovaným vznesenou námitku nedostatku aktivní legitimace vyvrátil pak těmito důvody: Nedostatku aktivní legitimace k požadování náhrady škody za dobu od 14. srpna do 19. září 1919 tu není, hlavní závod žalující strany jest v obchodním rejstříku u obchodního soudu ve Vídni zapsán již od 23. září 1912 a opověď odštěpného závodu u obchodního soudu v Praze stala se dne 30. června 1919 a dnem 19. září 1919 byla provedena; pro posouzení legitimace k uplatňování nároku žalobního jest rozhodným okamžik podání žaloby a v této době byla žalující strana již řádně do rejstříku zapsána. Odvolací soud rozsudek potvrdil a odůvodnil aktivní legitimaci takto: Co se týče vytýkaného nedostatku aktivní legitimace na straně žalující firmy k zažalování škody a ušlého zisku za dobu od 14. srpna do 19. září 1919, kdy teprve žalující firma do obchodního rejstříku zapsána byla, dlužno uvésti toto: Zákon o obchodních společnostech s r. o. ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. neupravuje otázku ohledně platnosti smluv takovýchto společností před zapsáním jich do obchodního rejstříku. Dlužno tudíž otázku tu posuzovati dle obecných norem právních. Není důvodu ani předpisu, by byly vyloučeny smlouvy ve prospěch takovýchto společností, které dosud v obchodním rejstříku zapsány nejsou. V tomto případě jde o odbočku cizozemské obchodní společnosti s r. o. Pokud výslovně zákon nestanoví obmezení, mají cizozemské právnické osoby touž způsobilost jako tuzemské k nabývání práv a závazků (§§ 26 a 33 obč. zák.). Soudce prvý zjistil, že je nesporno, že nájemní smlouva uzavřena byla mezi spornými stranami, a žalovaný ani netvrdí, že by snad byl uveden v omyl ohledně svého spolukontrahenta. Dlužno tedy míti za to, že v příčině té byl mezi stranami naprostý souhlas, čehož ovšem nutným důsledkem jest, že práva a závazky založeny byly smlouvou nájemní jediné mezi spornými stranami a nikoliv mezi žalovaným a osobami, žalující firmu při uzavírání nájemní smlouvy zastupujícími, a že zápisem do obchodního rejstříku práva ze smlouvy sama od sebe přešla na žalující firmu. Nebylo tedy potřebí, aby práva tato osobami, jednajícími za žalující firmu, jí teprve postoupena byla.

Když tomu tak a žalující firma podala žalobu až po zápisu do obchodního rejstříku, je námitka nedostatku aktivní legitimace bezdůvodnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání — mimo jiné z těchto

důvodů:

Žalovaný tvrdí s hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., že žalující strana nebyla způsobilou uzavřítí vlastním jménem nájemní smlouvu s ním a že tedy nemohla nabýti práv z této smlouvy, pokud se týče z porušení jejího, poněvadž v době uzavření smlouvy nebyla ještě zapsána v obchodním rejstříku a ani jednatel její Dr. K., podle dovolatele tvrzení nájemní smlouvu s ním uzavřevší, ani hlavní závod, mající sídlo své v Dolních Rakousích, nepostoupili žalující straně nároků ze smlouvy té proti žalovanému. Podle § 2 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. o společnostech s ručením omezeným ovšem tuzemská společnost s r. o. neexistuje před zápisem do obchodního rejstříku a podle § 107 téhož zákona závod cizozemský může v tuzemsku prostřednictvím své odbočky provozovati obchody toliko, jestliže si před tím opatří zápis této odbočky do rejstříku příslušného obchodního soudu. Ze souhlasného přednesení obou sporných stran však vysvítá, že žalující odbočka v době uzavření nájemní smlouvy už fakticky existovala. Z § 2. zákona o společnostech s r. o. vysvítá, že smlouvy ve prospěch společnosti takové, do rejstříku obchodního ještě nezapsané, nejsou zásadně vyloučeny. Osoby, jednající při tom jako zástupcové společnosti, sluší v té příčině pokládati za jednatele bez příkazu ve smyslu čl. 55. obch. zák., pokud se týče §§ 1035 a 1039 obč. zák.; uzavřené smlouvy jsou platné za jejich osobního solidárního ručení a jsou pro spolukontrahenta závazné. Smlouva nájemní ze dne 9. července 1919 byla dle souhlasného výslovného přednesení obou sporných stran uzavřena mezi žalovaným a žalující odbočkou, čemuž nelze jinak rozuměti, než, že Dr. K., kterýž osobně uzavřel onu smlouvu s žalovaným, učinil tak platně pro žalující odbočku. Již tím, že tato odbočka podala, když už byla v obchodním rejstříku zapsána, žalobu o náhradu škody proti odpůrci, schválila dodatečně onu trhovou smlouvu a převzala práva i závazky z ní plynoucí. Dovolatel tudíž mylně se domnívá, že žalující strana nemá aktivní legitimace k žalobě.

Čís. 516.

Od dohody na dobrovolný rozvod nemůže ani ten ani onen manžel jednostranně ustoupiti, byt by úmluva nebyla dosud soudně schválena. Soudní schválení nemá významu konstitutivního.

(Rozh. ze dne 11. května 1920, R II 82/20.)

Manželé smírem při líčení projevili souhlas s dobrovolným rozvodem a dohodli se též o svém majetku. Napotomní vyjádření manželky, že se smírem tím nesouhlasí, a že prosí, by na základě jeho nebyl povolen rozvod manželství, soud prvního stolu nevezal na vědomí, ježto uzavřené porovnání nelze měniti jednostranným vyjádřením. Rekursní soud potvrdil usnesení prvního soudu. Důvody: Jest sice správně, že podle